

Copy of the citizen initiative for removing 85 § from the alcohol law.

The Finnish alcohol law includes a restriction for bringing your own alcoholic drinks to events or premises where they serve food or refreshments. VISIO feels that this does not serve the purpose of the law: it does not minimise the harms occurred from alcohol consumption, but it reduces individual freedom and prevents e.g. inventing certain new event and food concepts.

That's why a work group consisting of VISIO ry's members has made a citizen initiative to remove the 85 § from alcohol law, so in the future individuals, events and companies can make their own decisions. The initiative is now in revision by the Ministry of Justice and we expect it to be live on kansalaisaloite.fi before midsummer. The following is what VISIO has submitted to the Ministry of Justice:

Aloitteen sisältö

Aloitteessa ehdotetaan poistettavaksi alkoholilain 85§ pykälä alkoholin nauttimisen kieltämisestä. Poistettavan pykälän tämän hetkinen sisältö on seuraava:

“85 §

Kielto nauttia alkoholijuomia

Alkoholijuomaa ei saa nauttia, ellei laissa toisin säädetä:

1) ravitsemisliikkeessä eikä muussa paikassa, jossa yleisölle maksusta pidetään saatavana ruokaa tai virvokkeita;

2) kokoontumislaisissa tarkoitetussa yleisötilaisuudessa.

Poliisi saa, jos yleisen järjestyksen ylläpitäminen sitä edellyttää, kieltää alkoholijuomien nauttimisen yleisellä paikalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa paikassa tai tilaisuudessa ei paikan omistaja, tilaisuuden toimeenpanija eikä järjestyksenvalvoja saa sallia alkoholijuoman nauttimista.”

Perustelut

Alkoholilain ensimmäisen pykälän mukaan kyseisen lain tarkoitus on vähentää alkoholin käytöstä johtuvia haittoja. Kansalaisaloitteen työryhmän mukaan alkoholilain 85§ ei vähennä alkoholista johtuvia haittoja ja on siten tarpeeton. Alkoholin nauttimisen kieltäminen

yleisötapauhtumissa tai paikoissa, joissa tarjotaan ruokaa tai virvokkeita maksua vastaan, ei palvele yleistä järjestystä tai ihmisten henkilökohtaista hyvinvointia. Sen sijaan pykälä selkeästi rajoittaa yksilönvapautta ja estää uusien palvelukonseptien syntymistä.

Alkoholijuomien nauttiminen ei suoraan johda yleisen järjestyksen häiriintymiseen. On myös muita lainkohtia, mm. järjestyslaissa, joita voidaan soveltaa tarvittaessa häiriökäyttäytyviin humaltuneisiin henkilöihin. Myös alkoholin liikakäytöstä johtuvat haitat keskittyvät pääasiassa erilaisiin käyttötilanteisiin, kuin yleisötapauhtumat tai ravitsemusliikkeet, jotka joka tapauksessa saavat tarjota anniskelusäädöksen mukaan alkoholia. Vaikka pykälä 85 poistettaisiin laista, niin silti yleisötapauhtumat ja ravintolat saisivat tietysti rajoittaa alkoholin nauttimista omissa tiloissaan ja valita omat asiakkaansa. Ei ole tarpeellista rajoittaa yksityishenkilön alkoholin nauttimista lain tasolla.

Onkin vaikea löytää hyviä perusteluja alkoholilain 85§:n pitämiseen laissa ja yhteiskunnan yleinen poliittinen ilmapiiri tukee pykälän poistamista. Viime hallituskaudella julkiseen keskusteluun tuotiin ajatus normien purkamisesta ja tällä hetkellä alkoholilain 85§:n noudattamista ei valvota kovinkaan tarkasti ja esimerkiksi monissa kaikille avoimissa yleisötapauhtumissa yleisö nauttii omia alkoholijuomia ilman, että poliisi puuttuisi tähän. Viimeisimpänä esimerkkinä tästä on Kaisaniemen puistossa Suomen jääkiekkomestaruuden kunniaksi järjestetty juhla, jossa avoimesti nautittiin omia alkoholijuomia poliisin valvonnassa. Jokaisen lain perusedellytyksen pitäisi olla, että sitä valvotaan ja käytännössä pystytään valvomaan. Mikäli lakia valvotaan esimerkiksi vain osassa tapauhtumia, niin se asettaa toimijat eriarvoiseen asemaan mikä ei ole oikeusvaltion periaatteiden mukaista.

Kun alkoholilakia viimeksi käsiteltiin eduskunnassa, niin pykälä 85 jätettiin lakiin.

“Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää kuitenkin lakiehdotuksen 85 §:n rajoitusta tarpeellisena muun muassa matkustajatuontina maahan tuotujen valmisteverottomien alkoholijuomien anniskelu- ja ravitsemistoiminnassa käyttämisen estämiseksi. Anniskeluluvan haltijoiden alkoholihankintojen rekisteröiminen tukee verovalvonnassa harmaan talouden torjuntaa ja tehostaa anniskelulupavalvontaa. Rajoituksella on huomattava merkitys myös majoitus- ja ravintolapalveluiden yhdenvertaisten kilpailumahdollisuuksien käytännön toteutumisen kannalta.” (Valiokunnan mietintöStVM242017 vp HE 100/2017 vp)

Alkoholilain ensimmäisen pykälän mukaan kyseisen lain tarkoitus on vähentää alkoholin aiheuttamia haittoja. Yllä olevan Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnön perustelut pykälän säilyttämiseen eivät liity alkoholin aiheuttamiin haittoihin, vaan liiketoimintaan. Kansalaisaloitteen työryhmän mukaan perustelut pykälän säilyttämiseen eivät siksi tue alkoholilain tarkoitusta.

Alkoholilain 85§ kieltää henkilöä nauttimasta omia alkoholijuomia yleisötilaisuudessa ja paikoissa, joissa tarjotaan maksua vastaan ruokaa tai virvokkeita. Sosiaali- ja terveysvaliokunta vetää tästä yhteyden mm. harmaaseen talouteen ja anniskelurikkomuksiin, mikä on epäloogista

ja kohtuutonta. Alkoholijuomien vähittäismyyntiluvan ja anniskeluluvan haltijaa sekä luvanvaraista vähittäismyyntiä ja anniskelua koskevia säännöksiä sovelletaan riippumatta siitä poistettaisiinko alkoholilaista pykälä 85, joka vain kieltää yksityishenkilöltä alkoholin nauttimisen. Myös alkoholin maahantuonti pysyisi luvanvaraisena alkoholilain 15§:n perusteella.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuksessa myös väitetään, että alkoholijuomien nauttimisen rajoittamisella yleisötapauksissa ja ravitsemusliikkeissä on huomattava merkitys majoitus- ja ravintolapalveluiden yhdenvertaisten kilpailumahdollisuuksien käytännön toteutumisen kannalta. Ei ole tarkoituksenmukaista yrittää vaikuttaa yritysten väliseen kilpailutilanteeseen yksityishenkilön alkoholin nauttimista rajoittavalla lailla. Ei ole myöskään selkeää, miksi tällainen rajoite tasottaisi kilpailutilannetta, koska alkoholin maahantuontia ja myyntiä koskevat lait kohdistuvat yrityksiin ja pysyisivät voimassa, vaikka yksityishenkilöiden alkoholin nauttiminen sallittaisiinkin. Varmaa on kuitenkin, että tällainen rajoite estää uudenlaisten majoitus- ja ravintolapalveluiden syntymistä.

Viime hallituskaudella nostettiin keskusteluun, että "Liiallisen sääntelyn myötä Suomi on menettänyt ketteryytään ja kilpailukykyään. Tämä näkyy yritystoiminnassa, arjessa, maataloudessa, rakentamisessa, investoinneissa, kilpailussa ja vapaaehtoistoiminnassa." Yksilönvapautta rajoittava laki alkoholin nauttimisesta ei tue tätä näkemystä sääntelyn purkamisesta, sekä selkeästi rajoittaa uusien palvelukonseptien syntymistä.

Kansalaisaloitteen työryhmä ja aloitetta tukeva VISIO ry. eivät löydä mitään hyvää syytä alkoholilain 85§:n pitämiseksi laissa. Sen sijaan sen nähdään rajoittavan yksilönvapautta ja estävän uusien palvelukonseptien syntymistä.